

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-1

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54
Volume 54

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Putna kultury s MMK nalezená v Popůvkách u Brna (okr. Brno-venkov) Moravian Painted Ware culture vessel found at Popůvky u Brna (Dist. of Brno-venkov)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

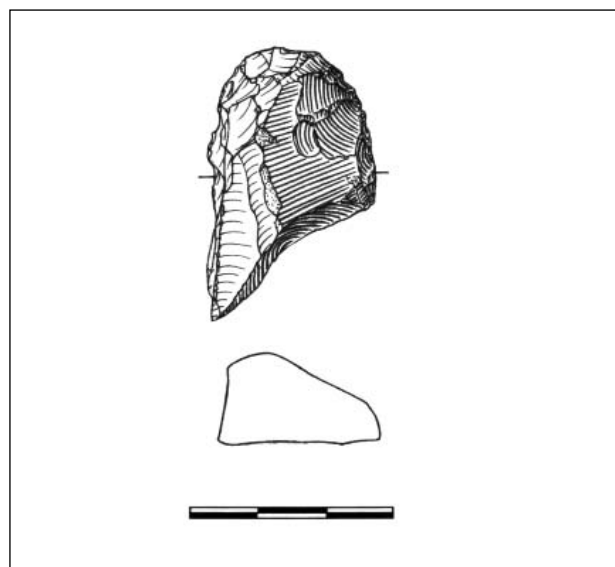
Mohelno water reservoir (part of a pumped-storage hydroelectric power station). The site has been repeatedly surveyed in recent years resulting in a significant collection of Paleolithic artifacts. In addition, at the spot where the artifacts were discovered within intact sediments, a small-scale excavation was realized (concentration 1). The survey and excavation were possible only at low water levels while the bank was exposed. The results of surveys and excavation were recently published in AMM, Sci soc. (Škrdla et al. 2012). However, two additional find spots with artifacts in intact sediments (concentration 2 & concentration 3) were discovered during fall and winter of 2012. The flat stone structures (Figs. 14, 15) supplemented by heavy-duty (quartz) industry and knapped artifacts (including rock crystal artifacts) were documented in concentration 3. The cultural classification is uncertain. Based on similar finds from Brno-Štýřice we currently classify the site as Epigravettian. A salvage excavation will continue.

MORAVANY (K. Ú. MORAVANY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„Koňácká“. Starší fáze mladého paleolitu. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu okolí Moravan bylo na výrazném výchozu podložních hornin pod malým remízem v severní části trati Koňácká nalezeno bíle patinované aurignacké škrabadlo, vyrobené patrně z eratického silicitu (obr. 16). V místě byly později nalezeny ještě 3 úštěpy (na jednom je retušovaný nevýrazný zoubek).

Zdejší lokalita je oproti všem ostatním známým paleolitickým lokalitám v katastru Moravan, které jsou obráceny do nivy Svratky, popř. do údolí Moravského potočka, který do Svratky ústí, obrácena k údolí, které prudce spadá k říčce Bobravě (údolím dříve patrně tekly drobný potok). Výhledu z této lokality, která snad souvisí s nedalekým szeletienkým sídlištěm na Kozí horce, dominuje

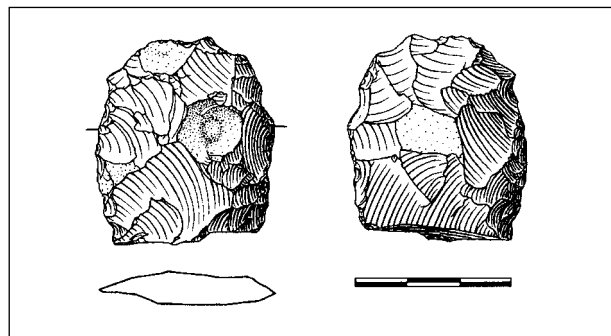

Obr. 16. Moravany-Koňácká. Aurignacké škrabadlo.
Fig. 16. Moravany-Koňácká. Aurignacian endscraper.

kopec Nebovid, odkud jsou taktéž hlášeny ojedinělé nálezy (Oliva 1989).

„Kozí horka“, Moravany I. Szeletien. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu okolí Moravan byla na známé lokalitě (Oliva 1989; Přichystal, Šebela 1989) v trati Kozí horka nalezena proximální část bíle patinovaného listovitého hrotu (obr. 17), vyrobeného ze severského silicitu nebo z velmi kvalitního rohovce typu Krumlovský les.

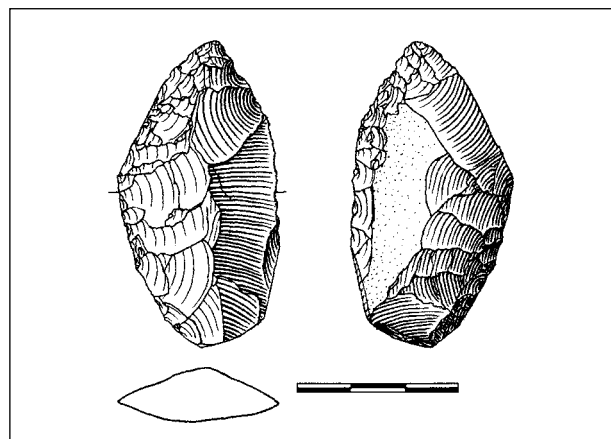

Obr. 17. Moravany – Kozí horka. Spodní část listovitého hrotu.

Fig. 17. Moravany – Kozí horka. Fragment of a leaf point.

„Novosady“. Szeletien. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu okolí Moravan byl již na samé hranici katastru Moravan s katastrem Nebovid, nad ovocnými sady na západním okraji trati Novosady nalezen dokonalý listovitý hrot z blíže neurčeného radiolaritu šedozelené barvy (obr. 18). Artefakt ležel přibližně na souřadnici N49°08.482' E16°33.671' (WGS-84). V době nálezu se – již na k.ú. Nebovid – nacházel výkop pro vodovodní potrubí. Ze stěny výkopu pro potrubí asi 5 m od místa nálezu byl zpod asi 1m silné vrstvy světlehnědé spraše vyzdvihnut jeden patinovaný úštěp, který pravdě-

Obr. 18. Moravany-Novosady. Listovitý hrot.
Fig. 18. Moravany-Novosady. Leaf point.

podobně indikuje kulturní vrstvu místního sídliště. Průzkum lokality bude probíhat i v budoucnu.

„Zmoly“, „Pod hájkem“. Starší fáze mladého paleolitu. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

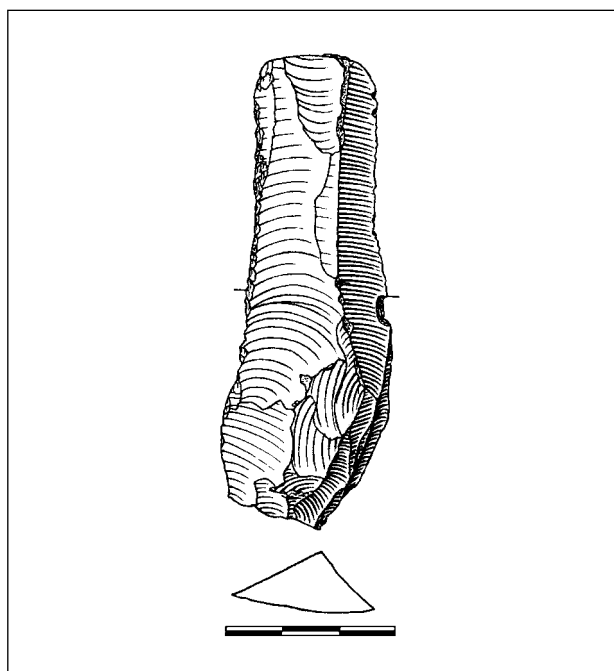
Při povrchovém průzkumu okolí Moravan byl v jihozápadní části trati Zmoly, asi 20m východně od polní cesty vedoucí od hřbitova ke Kozí horce, v erozní rýze po jarních deštích nalezen patinovaný artefakt. Místo nálezu leží zhruba na souřadnici N49°08.330' E16°34.227' (WGS-84). Jedná se o mohutný čepelový úštěp z rohovce typu Stránská skála (určení P. Škrdla), který je z ventrální strany na proximální části čepele retušován (obr. 19).

Nález snad souvisí s blízkou paleolitickou lokalitou v trati Pod hájkem, kterou klade Šebela (1989) zhruba na temeno terénní vlny nad místem nálezu, kde však povrchový průzkum v letech 2009–2011 nepřinesl žádný nález. Pokrytí artefaktu sintrem může svědčit o vyzvednutí artefaktu z intaktní polohy vodním proudem. Asi 200m níže po svahu v korytu zmíněné erozní rýhy byl nalezen další zasintrovaný úštěp s částečnou patinou a 1 kus pravděpodobně eneolitické štípané industrie (viz kap. Eneolit). Průzkum lokality bude probíhat i v budoucnu.

Jan Krása

Literatura

- Oliva, M., 1989:** Katalog nálezů z období paleolitu. In: L. Belcredi, M. Čížmář, P. Koštuřík, M. Oliva, M., Salaš, *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno: Okresní museum Brno-venkov, 12–31.
- Přichystal, A., Šebela, L. 1989:** Geologické a přírodní poměry. Vývoj pravěkého a raně historického osídlení ve světle archeologických pramenů. In: L. Šebela et

Obr. 19. Moravany-Zmoly. Retušovaná čepel.
Fig. 19. Moravany-Zmoly. Retouched blade.

al., *Moravany 1289–1989*. Moravany: JZD Bobrava Moravany, 7–14.

Resumé

Surface survey at the site Moravany-Koňácká yielded an Aurignacian leaf endscraper probably made from erratic flint (Fig. 16).

Surface survey at the well-known site Moravany-Kozi horka yielded a fragment of a patinated leaf point (Fig. 17).

Surface survey at the site Moravany-Novosady yielded an isolated leaf point made from an unidentified greyish-green radiolarite (Fig. 18).

Surface survey at the site Moravany-Zmoly yielded an isolated patinated blade tool made from Stránská Skála chert partially covered by calcium carbonate (Fig. 19).

OŘECHOV (OKR. BRNO-VENKOV)

„Kabáty“, Ořechov IV. Bohunicien. Sídliště, ohniště. Povrchový průzkum a zjišťovací sondáž.

V roce 2012 pokračoval povrchový průzkum lokality. Současně byla rozšířena sonda Or4_T02 (Škrdla et al. 2011, 25) a prozkoumána plocha 2 m². Zachyceny byly rozvlečené čocky uhlíků v intaktních sedimentech. Artefakty opět získány nebyly. Vzorky uhlíků byly zaslány k datování do Poznaně. První vzorek, který byl odebrán z ohniště odkrytého již v roce 2011 (obr. 20), poskytl radiokarbonové datum 37 600 ± 1000 ¹⁴C BP (Poz-45556). Druhý vzorek, který byl získán z polelovité čocky odkryté v roce 2012, poskytl radiokarbonové datum 38 600 ± 900 ¹⁴C BP (Poz-51618). Obě data odpovídají bohunické klasifikaci nedaleké povrchové lokality.

Petr Škrdla

Literatura

- Škrdla, P., Rychtaříková, T., Nejman, L., Kuča, M. 2011:** Revize paleolitického osídlení na dolním toku Bobravy. Hledání nových stratifikovaných EUP lo-

Obr. 20. Ořechov IV. Ohniště.
Fig. 20. Ořechov IV. Hearth.